

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne poštne vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopis naj se avle frankira. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 18. aprila. „Times“ poročajo iz Peterburga 17. t. m., da je Rusija pripravljena, pristopiti k nasvetu, da kongres v prevdarek vzame potrebne izpremembe dogovorov evropskih.

Večina novin vidi v pošiljanji indijskega vojnega oddelka na Malto le previdnostno naredbo, ki nema nobenega vojnega žuganja v sebi.

Bukarešt 18. aprila. V zbornici je minister vnanih zadev izjavil, da rumunska vojska se (Rusom) ne bode dala razorožiti, temuč se bode v Karpate nazaj umaknila.

Peterburg 17. aprila. „Agence russe“ naglašja, da Rusija je še zmirom za nasvet predkonference. Razprave mej Berlinom, Londonom in Peterburgom je videti, da se obračajo povoljno.

Carigrad 17. aprila. Avstrijsko poslaništvo dementira novinarsko poročilo, kakor da bi bila Avstro-Ogerska zahtevala pravico prijateljsko zasesti Bosno in Hercegovino.

Pariz 17. aprila. „Journal des Debats“ naglašja v svojem članku, da moralnemu sporazumljenju Evrope manjka samo pristop Nemčije; resen svet Nemčije do Rusije bi zadostil za ohranjenje miru. Orientalno vprašanje je ono stalo, na katerem se bi Nemčija in Francoska mogli sprijazniti (!).

„Liberalno.“

Ω. Poštenosti pri naših političnih nasprotnikih iskati — tega smo se že davnej, davnej odvadili. Bili smo s početkom tako nebolžni

in lehkoverni, življenje pak in iskustva zadnjih let so nas zmodrila. Odvadili smo se tudi govoriti mnogo o tem ali onem dogodjaju, ki drug za drugim jasneje ilustrira mišljenje in značaj nasprotnikov naših, ker se nam zdi nepotrebno. O liberalnosti o pravicoljubji, o spravljivosti onih besedovati, to je dan denes tudi že smešno postalo. Ako oni kriče, mi jih ne čujemo ako žugajo, ne menimo se zanje ako ugibljejo in ukripljejo zlobne nakane, hodimo mi svojim potom. Organ njikov, Dežmanovo jetično in histerično otroče, „Laibacher Tagblatt“ objeda nas v svojih vsakdanjih vizijah in halucinacijah, kolikor se mu zdi potrebno. In to vemo da je nenasatljiv tu sad Dežmanovega zakona se slavno Germanijo zato mu prizanašamo. Bolnikom je treba odpustiti.

Pa oni teden v 83. svojej letošnji viziji izvrge je ta bolnik toliko strupenega iz sebe i sigurno v Ljubljani skovanem pa iz Dolenškega datiranjem dopisu, da nam pri vsej strpljivosti nij moč, tako meni nič pustiti stvar v nemar. Segel je namreč za kratek čas zopet jedenkrat za dr. Vošnjakom, in vpije, da bode prva dolžnost novega doželnega zbora odpraviti dr. Vošnjak-a iz službe zdravnika v posilnej delavnici, ker ga tako nij nikedar v Ljubljani, nego je vedno po deželnih in državnih zborih.

Nam se dozdeva tako opominjevanje čisto nepotrebno, ker smo prepričani, da bode prihodnja večina deželnega zbora tudi brez tacega opominjevanja zmožna kaj enacega ukreniti. Ker to bode le konsekvence sedanjega značaja naših nasprotnikov. In mi porabimo le priložnost, da to konstatiramo, ter ob enem pokažemo, kako tolmači „liberalna“ stranka svobodo, konstitucijalizem in ljudsko

zastopništvo. Povsod je bila doslej služba poslančeva nekaj nedotakljivega glede pravega njegovega stanu in poslovanja. Služba ljudskega zastopnika stoji nad njegovo c. kr. ali deželno ali bog ve kaj službo. V Ljubljani pa glede naših zastopnikov ne mislijo tako, ti „liberalni“ naši, ti „svobodnjaki“, ti „izobraženi“, „inteligentni“, „ustavoverni“ nasprotniki naši! Da ustavoverni! Ali je to li ustavovernost, ako se po ustavi garantirani, ustanovljeni, povzdigneni nedotakljivi posel poslanski tako ponižuje in v blato vlačí — češ, ti hlapec, ti meni ne služiš, pojdi, jaz te odpuščam?

Ali je mar poštenjak Dežman uže tako slep samih strasti, da ne vidi samega sebe v jednakem položaji? Ali nema mar toliko spoštovanja do političnega svojega prijatelja viteza Kalteneggerja, da se drzne indirektno opozorovati občinstvo tudi na dvojno ali trojno službo tega moža? Ali je mar pozabil naj mlajšega Don Quixota svoje garde viteza Vesteneka, ki ima tudi lepo cesarsko, in Ledenega, Dollhoffa, ki imata ravno taki službi.

Koliko im enakih slučajev, oseb in razmer lahko še nastejemo! Pa čemu? Dovelj je da to infamno misel konstatiramo. Mi vemo kje se je rodil ta dopis; mi tudi vemo, da je mož, pa kaj mož, oni pobalin cestni ki ga je spisal, da je oni tudi priberačil pred leti do narodne večine deželnega odbora, naj mu podeli službo. Dobil jo je, in sedaj ta pob na takov način svoj dolg, ali bolje, svoje dolge plačuje. Gnjusno je to!

Ruski glasovi o okrožnici kneza Gorčakovega.

Najmlajši ruski diplomatični akti, kakor odgovor državnega kancelarja na cirkularno

Listek.

Nekaj o našem slovenskem petji.

(Spisal S—c.)

Nam Slovencem so nemili časi. Državno ločeni od naših bratov na slovanskem jugu, ločeni mej soboj v šest delov administrativno, duševno pobirajoči le drobtine, ki z mize — padajo, imamo hudo stanje.

Malo smemo veseli biti novejšega časa, osvoboditelja narodov, ker godilo se nam je prej skoraj v vsem socijalnem ter državopravnem oziru bolje, nego zdaj.

Pošten slovenski patrijot biti, to se pravi pri nas na vesele slučaje narodnega življenja se celo ne ozirati in trde žile imeti za prenašanje nemilega, ki vsak dan prihaja v narodnom življenji na dan.

V takem položaju treba nam je vsaj nekaj otočišča, nekaj veselega odmora. Go-

voriti javno vsega ne smemo, pisati ne prosto, ali — pe ti hvala Bogu še vsaj nekaj smemo. V imenu javne varnosti so se sicer uže večkrat kake pesni prepovedale; na Dunaji, v Ljubljani je sveta Hermandat uže večkrat umetnikom rekla, da svojega dela prav ne razumejo, ali po večjem, vsaj v erotičnem delu pevske muze, so naši jerobi še usmiljeni; porabimo to jedino slobodo.

„Lieder spielen, wie Finger mit Wachs, mit Herzen; Rührt der Sänger nur den rechten Ton, Schnell ist alle Seelenangst entflohn“, Schweigen Stürme und entschlummern Schmerzen“, pravi Seume.

Slovana glavno označenje je njegovo veselje do petja in če koga, gotovo njega ima pevec v svojej moči in posebno Italijanu dosti podobnega Slovenca. Oko se poslušatelju iskri in če je včasih mož z mehkim poslužnim Slovencem v politiki jako nezadovoljiv, poslušaje naše pesni bo vskliknil: ubogi smo Slo-

venci, malo imamo svetu pokazati, ali naše pesni so lepe, krasne in narod, mali narod, ki sam take melodije poje, je kultiviran narod če ne v glavi pa v srcu! Žalostno, obupno je patrijot morda katerekrati v bodočnost naroda zrl, ali kakor iz krepilne kopeli hodi domu, ponavlja slišane melodije fin: „unter der Töne Kunst schwilt das Meer unserer Herzen auf, wie unter dem Monde die Fluth“, velja tako o posameznem, kakor celom občinstvu in prav priproste, zaničevalne creature narodovega nasprotstva morajo biti, koje naše pesni ne primejo.

Slovenci se ne moremo ponašati z veliko literaturo, ne še z možmi, kojih imena se svetijo mej velikani na učenjaškem ali kakem drugem kulturnem polji, ali naš Jenko, oba Ipavca, Heidrich, Kocijančič, Fleišman, Rihar, Mašek itd. so nam možjo, ki nam pravijo, da se nij treba puške v stran vreči, in kakor naši pesniki-prvaki, pravijo ti svetu: glejte,

depešo lorda Salisburyja in njegovo promemorijo, dajejo ruskim novinarjem povod, da o običnem položnju stvari ostro in hudo razpravljajo. Tako na pr. vpraša „Ruskij Mir“:

„Ali bo ta obširni in previdni odgovor svoj cilj dosegel? Zmeren odgovor, ki je zdaj objavljen, ne ugaja niti sovražnim oficijalnim izjavam Angleške, niti parlamentarnim govorom britskih ministrov, ki na boj kličejo. Na bojevitost zahteve odgovarjamo mirno, logično, in pod sedanjimi razmerami imela bi ta naša zmernost veliko več vpliva, ko bi ob pravem času Bospor zaseli, kakor so Angleži v Dardanelah storili.“

„Novoje Vremja“ obžaluje, da nij niti v cirkularu niti v promemoriji kaj bistvenega izrečeno:

„Cirkular je prazen, ter se prav za prav le s tem zadovoljuje, da na to kaže, kar markiz Salisbury pozitivnih zahtevanj britske vlade nij poročal. Tudi promemorija nij družega, nego zadosten odgovor na angleško kritiko. Pričakovali smo prvič kritiko o delovanju Angleške in potem bi moral odgovor na one prave smotre kazati, katere ima ruska politika v orijentu pred očmi. Ničesar o tem se ne nahaja v promemoriji. Edino le formalno odbija angleške pritožbe, negira, odgovarja in razpravlja, in lahko bi se sodilo, ka se Rusija pri Angleški opravičuje. Nam se dozdeva, ka je Rusija vlast, uže dosta močna in dozorela, katerej nij treba svoje lastne politike imeti, a jo skrivati, marveč, katera sme pred obraz celega sveta z njo stopiti.

Drugače „Golos“. Ta pravi, da je odgovor državnega kancelarja popolnem vreden takove države, kakoršna je Rusija, stavi ga v izgled zdravega mišljenja ter mirnega in trdnega položaja, nasproti prevzetnim in praznim pretenzijam Anglije. H koncu svojega članka nadaljuje:

„Laglje dihamo in mirneje živimo, odkar je ruski kancelar na angleško depešo odgovoril. Uničene so vse dvomljivosti, minole so vse bojazni. Kakor početkom boja, tako zahteva in drži tudi zdaj mirno in trdno svoje pravo ter glasno naznanja svoj historični poklic. Stališče njeno se moralno ne more ovreči. Angleška vidi pred soboj zastopnika resnice in prava, in ako je temu nasprotnica, zagovarja laž in krivdo. Ako kabinet britski še vedno misli, da se more takova naloga angleškemu narodu prisiliti — to je njegova skrb...“

Z ozirom na promemorijo se „Golos“ tako izjavlja:

„Na takov način izgubi Anglija vsako podlogo, vsak izgovor, da bi s pravico zastopala splošno evropske interese. Prisiljena je, svoje lastne interese izjavljati in jih formulirati. „Standard“ misli, ka so zahtevanja Rusije past, nastavljena Angleški, v katero se pa ta ne bode ujela. S tem se najlaglje delovanje kabineta britskega obsodi. Ako bi se od tega zahtevalo, naj prosto in določno svoje želje in cilje razloži, pravi se to „past nastaviti“. No, potem se moramo nehoti vprašati: „kakšne morajo biti te želje in ti smotri, katerih objaviti si angleški državniki Evropi ne upajo?“

Organizacija Bolgarije.

Iz Vidina se 15. aprila telegrafira v „N. Fr. Pr.“: Ukaz ruskega carja zapoveduje najhitrejše dovršenje nove organizacije bolgarske uprave. Bolgarska bode po tej upravi v devet okrajev razdeljena; vsak načelnik jednega okraja bode imel na strani administracijski svet, ki bode sestavljen iz zaupnih mož domačinov; vsak okraj razdeli se na okrožja s podnačelnikom in iz svetovalstva, sestavljenega iz 7 Bolgarov; kjer bode stoloval okrajni načelnik, tam bode tudi jeden predsednik policije, nekakov mestni prefekt, kateremu bode podložen bolgarski mestni svet; vsak predsednik policije imel bode po obrazu turških zaptijev organiziran oddelek vojakov. Policijski urad je ob jednom tudi mestno vojaško poveljstvo in sodnija za male razprtije; v vsakem mestu jednega okrožja je avtonomna sodnija; ta sodi v kazenskih in civilnih stvareh, nekoliko po bivših turških postavah, nekoliko po pravilih, ki so vzrasla iz navade, zato, ker še novih postav nij: razsodi teh okrožnih sodnij so začasno neovrgljivi, dokler ne bo še prizivnega sodišča. Kadar bodo tu navedeni uradi sestavljeni in uvedeni, sklicana bode narodna skupščina, za katere volitev se bode še le način napravil, v Filipopolju. Prva njena naloga bode, provizorične urade za trdno organizovati, plače uradnikom nastaviti, postavne načrte, koji se bodo predlagali, preiskovati, davkovsko sistemo urediti in po načrtih železnice in ceste napravljati. Skupščina sklicala naj bi se, ako mogoče, 15. junija.

Dalje se brzojavlja istemu listu iz Vidina 14. aprila: Odkar so Rumuni Vidin za-

pustili, nij nobenega rumunskega vojaka več na turškeji zemlji. Vidin so zaseli sami Rusi i sicer 2 peška polka, 1 baterija in 1 eskadron, skupaj 2000 mož. Vojaški poveljnik je general Teodorovič, civilni governor Touholka. Ono malo turških vojakov, kar jih je bilo, prepustili so svoje službovanje 12. t. m. ruskeji žandarmeriji. Materijal za trdnjavo, topove in municijo pustili so začasno Turki radi pomanjkanja transportnih sredstev, a bodo prišli še po nje.

Disciplina je stroga. Vse je v redu, in nikjer se kakov eksces ne zgodi. Tifus divja ter veliko vojakov pobere. Trdnjava Vidin je skoro popolnem razdjana. Mesto samo je le malo poškodovano.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. aprila.

Razprave *krovnih deputacij*, cislejtanske in ogrske, ostale so za zdaj (kakor smo uže vajeni pri nagodbenih stvaréh) brez vsega vsepa. Ogrji so odšli. — Boga mi, ali imponiramo vnanjemu svetu s tako notranjo negotovostjo?

Fuzija ali združenje vseh *magjarskih* opozicijskih strank proti Tiszoveji vladi je vzbudila nekoliko pozornosti. Dozdaj je ta nova opozicijska stranka še v manjšini. Ali če večino dobi, bode le smrt dualizma, a tudi konec magjarske prevlade pospešila. Tako menijo večidel neodvisni listi.

Vnanje države.

Rusija dobiva, kakor se čuje preko Pariza, neprenehoma iz Amerike tovore orožja. — Iz Londona se v „N. Fr. Pr.“ poroča: Razmere mej Rusijo in Turčijo so tako napete, da je možnost dobrega sporazumjenja izključena. — „Times“ poroča, da bode general Tottleben prevzel vrhovno poveljništvo namesto velicega kneza Nikolaja, ki se vrne v Rusijo. — Iz Peterburga se javlja, da je vlada vzela „Novemu Vremenu“ in „Ruskim Vedomostim“ zaradi razširjenja napačnih vestij pravico kolportaje ali javnega raznašanja in razprodajanja. „Golos“ in „Ruskij Mir“ pa sta dobila opomine zaradi tega, kako sta govorila o pravdi Vjere Sasuljič. — Iz Moskve poročajo privatni telegrami, da so hoteli neki študentje demonstrirati za izpuščenje političnih ujetnikov, ali so bili od naroda, ki je čez nje padel, hudo raztepeni.

V *angleškeji* zgorenjej zbornici je 16. aprila markiz Salisbury rekel: „Denes po poludne mi je grof Beust rekel, da besede, katere je grof Derby v zgorenjej zbornici govoril o Avstriji, so za uradne osebe in za oficirje avstrijske razžaljive. Derby da je rekel, da se Avstrija ne

na vsem drugem polji kulture bi se taki možje našli, ako bi jim bilo torišče dano.

To je tolažilno za nas in dejanje, da mej slovenskimi pesniki in kompoziterji nema ni jednega, (mej pesniki je pač jedini transfuga Dežman Ur.) kaže nam pot, po katerej se renegatstvo elimira iz narodovega organizma. Pesnik je, ki bode, podavši se renegatu rojaku kot boljša glava in vendar pošteno rodoljuben mož, zgrabil ga na pravem mestu in kompoziter, akoravno sin one matere, ki je kakor vsa umetnost kozmopolitična, bode, podavši pesnikovim besedam peruti melodije, rojakom, ki v tujino gledajo in se le tujej veličini čudijo, v najjasnejšem komentaru rekel: tu stojim jaz, mož-renegat; akoravno bi lahko mej tujci si svitlo ime pridobil, pojem vendar le v domačem glasu in svojim — brez plačila za svoj trud.

Odkritosrčen bodem iz svojega življenja nekaj navel: skoraj celo nemški vzgojen, še

v petej šoli nijsem znal dosti slovenski. Šola je malo podala in na poti sem bil mej renegate. Dobim Preširna v roke in slišal sem peti Jenkove „Strune“. Ne! Ne grem tu doli; — če uže človek nij ženij, pa mej ljudmi biti, ki nemajo nobenega ženijalnega moža niti v tej, niti v onej stroki, — (razločeval pa sem, da se renegat ne more ponášati s tem, da je Schiller pesnik in Schubert kompoziter njegovega rodu), — ne! tam se glase ljubo in milo glasovi sicer zatirane, pa lepe slovenske moje domovine, — v njene rajde.

Po tem času sem skoraj vso bolj znamenito nemško literaturo prehodil, dostikrat pred kakim nemškim umotvorom začudeno strmel in dostikrat mi je srce kipelo pod čarom nemške glasbe, nemškega petja; slišal sem pevkinje in pevce evropskega glasu in na svetovnej razstavi sem gledal ves krasen na predek industrije in družih strok Nemštva,

Francozov, Angležev. In vendar — oziraje se ubogo, ne tako kultivirano domovino slovensko, nijsem obrnil se strani od ne bogate, raztrgane reve, da bi se pridružil bogatej tujki. Tako nekaj o „Bedientenseele“ mi je zmiraj stalo pred očmi, ki so tisti, katere zlato tujine kupiti more, — in pel sem: „al' je lepa le tujina, lepša, kakor dom tvoj nij!“

Pri nas na Slovenskem dostikrat mala omika renegate dela. Kolos tuje kulture stoji pred manj omikanim ljudem; tak izgubi vse stalo, začuden gleda vanj in govori mu o poštenosti domorodnej, kakor ti drago, on ti bo pokazal slovensko bedo in revo, in vse je zastonj, ne posluša te in počasi te bo klel, če domači jezik rabljaš.

Ali jednej moči je tudi ta podvržen in če bo slišal mož slovensko peti, odprl bode v zimskeji noči okno in še svojo „staro“ zbudil, da posluša. Ta ne vpraša po pesniku in kompoziterji, da je le melodija mu všeč in

more zanašati na slovanski del svoje vojske v kakej vojni proti Rusiji." Salisbury pravi, da se ne spominja, da bi bil Derby to v zbornici govoril, a če je govoril, govoril je na lastno odgovornost, v ministerstvu vnanjih reči nij nič, na kar bi se bil opiral.

Dopisi.

Iz Kroke 11. aprila [Izv. dop.] Brali smo v št. 81 „Slovenskega Naroda“ od 9. t. m. dopis, v katerem nek dopisnik opisuje tukajšnje čitalnice občni zbor in volitev novega odbora, ter naznanja govor g. začasnega predsednika pri odpiranju omenjenega zbora. Ker je pa g. dopisnik mnogo prevažnih, čitalnico zadevajajočih dogodkov, kateri so se le malo dni pred omenjenim zborom, čitalnici na obilo kvar vršili popolno prezrl in zamolčal, torej prosim, da mi bode dovoljeno stvar nekoliko pojasniti.

G. dopisnik pravi v svojem dopisu, da je g. začasni predsednik rekel: „Veseli me, danes Vas pozdraviti, akoravno ne obilo zbrane ude“. Besedica „akoravno“ je v onem izrazu popolnem odveč, kajti g. predsednik je menda hotel imeti malo število udov, to je javno pokazal dne 19. in 23. pr. m. Veselje, katero je pri svojem govoru izrazil, je popolnem kakor lahoni pravijo „bianco“ kajti, ako bi imel veselje nad obilim številom udov in ako bi mu na čitalnici in njenem vspehu res kaj več leželo, bi bil dne 19. p. m. občni zbor, kakor je bil že napovedan, a potem svoje glavno od njega preklican, lahko z veliko večjim veseljem odprl, ko je čitalnica štela 60 udov, a ne 3. t. m., ko je čitalnica edino le zaradi njega štela malo nad 20 udov. Dalje njegov izraz: „zložimo se in podpirajmo z vsemi močmi našo čitalnico,“ zdi se nam nekaterim popolnem smešen, akoravno ga je slavni, nepozabljivi dr. Toman izrekel. Ali mar nij bila sloga že ustanovljena? Ali mar nij ravno on dne 23. p. m. slovo z nepravilnim postopanjem raztrgal in nad 30 udov, mej temi več vrlih narodnjakov, katerim je bilo na čitalnici, njenem obstanku in vspehu res kaj leželo, pustil iz čitalničnega društva izbrisati?

Domače stvari.

— (Pelo se bode) denes veliki petek ob 7. uri v stolnej cerkvi 7 skladb vokalnih, katere so zložili Mozart, Cordans, Martini, dr. Fr. Witt in A. Foerster.

glasi dobri ter vbrani. Pa če mu jedno zapoješ, ki si jo iz njegovih prs, iz njegovega grla vzel, potem ga poglej; tu nij več obudovalec tujine, tu je doma; iz mlajših otročjih fantovskih let mu donijo glasovi te narodne pesni in sam je morebiti kako kitico zraven dal! Tu bo kakor kompoziter hvalil ali godrnjal in sam zraven pel. Tu je mož razgret in tedaj najde navdušen govor poslušno njegovo uho.

Nam Slovencem ne manjka lepih narodnih pesnij. Kolikor jih je Kocijančič zbral, so skoraj vse take, ki se po vsem Slovenskem pojejo. Prav ljubke pesmice so zraven, prav take, kakor one koroške nemške, kojih jedno nemški pevci v vsakem programu imajo in ki se navadno zmiraj ponavljati morajo in katere drugi dan že vse popeva. V drugem zvesku v vencu: „Rozenkraut in rožmarin“ nahaja se pesem: „zvedel sem nekaj novega“. To pesem smo dvakrat pevci v nekem kraju na Slovenskem peli; drugi dan se je slišala

— (Hranilnica Kranjska) izdala je, kakor že včeraj omenjeno, 15. t. m. uložno knjižico s številkami sto tisoč. Došle so nam denes od ravnateljstva date, katere dokazujejo, kako napreduje ta občno koristni zavod, in ki jih tu izjavimo: Izdanih je bilo uložnih knjižic

od leta 1820 do 1830	4419
" " 1830 " 1840	7577
" " 1840 " 1850	8012
" " 1850 " 1860	14548
" " 1860 " 1868	15444

skupaj do 1868 tedaj 50 000;

drugih 50.000 pa spada za čas od leta 1868 do 1878, izdalo se je v zadnjih desetih letih toliko knjižic, ko prej v 48. letih. Tako pomnoženje udeležencev je gotovo veselo znamenje zaupanja, ki ga ima domače prebivalstvo do tukajšnje hranilnice.

— (Mariborska občinska hranilnica) je izdala ravnokar svoje letno poročilo v delovanju 1877. leta. Imela je pretečeno leto promota za 6,095 284 gld. Rezervnega fonda ima 319.703 gld. Vloge se polmesečno 5% obrestujejo.

— (Difteritis.) Ker sta dva otroka strežajeva v Slapu na difteritis zbolela, ukazal je deželni odbor, da se ima vinstvena in sadjerejska šola precej zapreti in učenci odpustiti na nedoločen čas.

— (Ptujška) podružnica kmetijske družbe je sklenila ustanoviti za Ptuj vinski semenj, zato je pa odboru petih udov naložila to vprašanje študirati.

— (Boštjan goljufan.) Piše se tukajšnjemu „Sl.“ iz Celja: One dni pride neznan možcelj v Moste, v Teharskej fari blizu Celja v Boštjanovo hišo ter kmetu razodene sledečo skrivnost: „Jaz pridem ravno iz Ljubljanske ječe, kjer sem bil zaprt z nekim hudobnežem, ki ne bo prišel iz keje. Leta moj tovariš mi je razodel, da tukaj v Mostah, ne daleč od ceste, je pod vrbo, ki ima 3 vrhe, zakopan lonček s 56 velikimi cekini. Tukaj imam podobo one vrbe in pa prostor narisani, kjer ležijo cekini; naslikal mi je to podobo moj tovariš, da vrbo ložje najdem. Ali bi ne bili vi, ki slovite za najbolj prebrisanega moža v celej okolici, tako prijazni, da mi pomagate iskati kraj, kjer je „šac“ zakopan? Se ve pred mrakom ne smeja tja iti, da naju kje ne zapazijo drugi ljudje“. Boštjan mu veselega srca obljubi vso svojo pomoč pri iskanji in

kopanju, ker mu je bila obljubljena polovica zakopanih cekinov. Ko se zmračilo, gresta vrbe s 3 vrhovi iskat, katero tudi srečno najdeta. Zdaj začeta zemljo okrog drevesa razkopavati in kmalo vdari eden z motiko ob veliko kupico, ktaro rahlo izvleče in glej, res v njej bliščijo rumenkasti — cekini. Verno neseta kupico na Boštjanov dom, kjer v neki stranski sobice — skrivaj — preštevata najdeni zaklad. Tujec reče na to našemu prebrisanemu Boštjanu: „Veste kaj, moj tovariš v ljubljanski ječi mi je še nekaj drugega razodel. Na nekem prostoru blizu Buda-Pešte je skrit še drug lonec s samimi srebrnjaki. Shranite za zdaj vi vse te cekine; jaz se podam za nekaj dni v Pešto in kedar se povrnem, bova te cekine po bratovsko razdelila. Samo prosim Vas, dajte mi na račun 20 goldinarjev in ker imate konja v hlevu, zapeljite me v Celje, 3 forinte vam plačam za vožnjo. Boštjan vam je z vsemi ponudbami zadovoljen, posodi 20 for., poskrije varno lonček z velikimi cekini, vpreže kljuso v temnej noči ter svojega toliko dobrega prijatelja popelje v bližnje mesto Celje. Tu prideta do velike gostilne Str. poleg kolodvora in tujec veva Boštjanu: „Veste kaj, zdaj boste vi lepo konja spregli ter ga spravili v hlev, jaz pa grem v gostilno, da naročim za sebe sobo in obema dobro večerjo.“ Dobro, dobro, le pojdite hitro, pridem za vami, reče in kmalu je kljuse v hlevu privezano. Potem se naš Boštjan poda v gostilno sobano ter vpraša, kje da je oni mož, ki je sobo in večerjo naročil — toda nihče ne ve o njem kaj povedati. „Kaj, ali nij bil ravno kar tukaj?“ „Ne, ga nijmo videli.“ Zdaj vstajajo Boštjanu lasje na kviško; „kaj, če se je povrnil na moj dom in mi ondi vse cekine odnese?“ V temnej noči si ne upa vpregati slepega kljuseta, temveč kar peš jo na vso sapo pobriše domov, da otme lonec s cesarskimi cekini. V hiši spava vse mirno; strahoma stikuje Boštjanova roka po kraju, kjer sta poskrila cekine in res: zdaj si oddahne; veliki „cesarski cekini“ so še vsi shranjeni v loncu. Drugo jutro vzame par cekinov ter se poda vnovič v Celje, da bi kje čudnega možicelja zopet našel. Gre potem k svojemu bratu ter mu vso čudno dogodbo razodene. „Kakšni so pa ti tvoji cekini?“ „No le poglej no.“ „He dragi bratec — ti cekini so iz nekeve — čudne — zlatnine — ali ne vidiš: to so le — same ničvredne tutke za igro (Spielmarken).“

povsod in v najhujšoj meščanski nemškutar-skeji hiši; oče-renegat jo je sam, če ne pel, pa žvižgal.

Na dve strani tedaj je dobra za nas gojitev naših umetnih in narodnih pesnij. Poštenim patrijotom pride po njih tolažilo ter krepilo, in renegat se mehča. —

Ženstva ne smem pozabiti. Za to važno podlago narodnega razvoja se je pri nas zdaj glede petja malo le zgodilo; skoraj jedina gg. Ipavca delata za zložene zборе ter samospeve, dvospeve se spremljevanjem glasovira za ženske glasove. — Klavir spada zdaj tudi v hiši na Slovenskem mej nje „fundus instructus“, ali na klaviru je zastopana le nemška glasbena literatura. Umetnost in pevška glasbena umetnost je kozmopolitna. „Muzik ist Poesie der Luft“; vsak jo razume in nemška glasba je velikanska; po njej, kdor hoče kaj krasnega slišati! Ali kak mali kotič zasluži domača glasba tudi ni ti pevka, ki tuguješ: du liebes Aug', du lieber Stern, bi

to tudi opravila, pevša: „Strune mile se glasilite“ ali kako že. — Človek pride v narodne familije in gostu hči zapoje prav briljantno: „Gute Nacht du mein herziges Kind“ itd., slovenskega pa nič, ali k večjem Nedvedovo: kranjska dežela. To ženstvo prihaja v večje družbe; ljudje vedó, da zna peti, prosi se, ustreže se, — z nemško pesnijo. — To nij dobro, kozmopolitizem umetnosti sem ali tje! Gosp. slovenski kompoziterji, zloženih zborov, samospevov, dvospevov za ženske glasove nam je prebito treba, ker: „wohl sollst du hören grosse Geister, dich sollen lehren deine Meister, was Kunst vermag und Wissenschaft; doch was das Höchste bleibt hienider, des ew'gen nur geahnte Spur, was Schönheit, Poesie und Frieden, das lehren dich die Frauen nur“. Pesen iz ženskega grla pač drugače vplivuje in nobeden človek mej petjem ne vpije: Kerner a Pir!

— (Demonstracija.) Včeraj zjutraj našli so v Korminu, — poroča „Tr. Z.“ — 40 na hišnih vratih prilepljenih, nekaj pa po tleh raztresenih tiskanih proklamacij z dato: „V Korminu aprila 1878.“ Zadržaj teh proklamacij je izdajalsk. Na dalje so dobili v nekem vrtu na drevo privezano laško zastavo. Sodnija je to spravila. Jasno je, da je ta proti-demonstracija lahonskih rogovilježev onim krajem na meji slovensko-laške namenjena, ki so nedavno slovesno svojo zvestost za Avstrijo ponovili. — To pride od tega, ker so se dozda Italijani kakor Prusijani podpirali na škodo in stroške nas Slovanov.

Razne vesti.

* (Roparji.) Kakor se iz Črnovic poroča, vznemirja v Bukovini posebno v sučavskem okraji tamošnje ljudi roparska druhal pri kateri je 20 mož, in ki se je ravno kar na dan prikazala. Najprvo so ti razbojniki oropali graščaka Prunkula iz Slobodzije, ga smrtno ranili, ter vzeli mu denarja in drugih reči vrednosti 24.000 gld. Iz Črnovic sta odšli dve kompaniji vojakov, da roparje uničijo.

* (Perzijsko čudo) pripravlja se na prostoru svetovne razstave v Parizu. Sestavlja se namreč „perzijski paviljon“, v katerem bodo zrcalni salon napravili na jednaki način, kakor ga ima perzijski šah v Teheranu, da goste v njem sprejema. Kaj bolj originalnega se ne more uže iznajti. Obok, stene in stebri, vse je krito z zrcalnim steklom, umetno zloženim, izmed katerega je večji 5, najmanjši pak 1 cm. velik. 200.000 malih zrcalov je na omenjeni način zloženih, in misliti je treba, kolikokrat ta ogledalca vsako reč reflektirajo. Ker bode v tem salonu 5 lustrov, na vsacem 100 sveč, umeje se lahko, kak čudovit vtis bode cel prizor v noči, ko bode vse razsvetljeno, na goste v tem paviljonu napravil.

* (Prebivalcev na celem svetu) je po najnovejših računih 1.423.917.000 na 29.544.332 kvad. mirijametrih. Ako bi se tedaj ves ta prostor jednako mej zemljane razdelil, dobilo bi 28 prebivalcev jedno kvadr. miljo, ali jeden prebivalec 207 hektarov. Jeden od družega bili bi dobre pol ure oddaljeni. Ako se postavijo mož tik moža, otrok poleg žene, — imajo vsi ljudje tega sveta prostor na ljubljanskej planjavi.

Postano*)

Iz Gorice 17. apr. [Izv. dop.] (Resnica Bogu in človeku ljuba.) Neki gospod me je v štev. 12. naše „Soče“ hudo napadal obrekovaje me, da sem kot ud kuratorije za nadzorovanje naše kmetijske šole z dr. Levi-em podal deželnemu zboru predlog, naj se popolnoma odstrani slovenski odred na deželni kmetijski šoli in priporočal da naj se vpelje samo italijanski poduk. Skoraj bi onemu gospodu po poti c. kr. sodniji pokazal, kaj se pravi s tako hudobno lažjo bližnjega čast napasti! Ni res, da jaz in dr. Levi sva podala deželnemu zboru kak predlog, temun podala sva kuratoriji kakor njena tehna uda poročilo kako bi se imela naša kmetiška šola organizirati,

*) Za obseg in obliko člankov pod to rubriko uredništvo ne odgovarja.

da bi deželi resnično koristila in v manj stala. Kuratorija je v dotičnej seji dne 9. aprila 1877 naše poročilo enoglasno sprijela in deželnemu odboru za uredovanje podala. Ravno tako tudi ni res, ampak hudobna laž, da se hoče po enem poročilu odstraniti slovenski odred in vpeljati samo italijanski poduk. Resnično je to: Na podlagi tehničnih uzrokov, ki se večidel ujemajo s poročilom c. kr. deželnega nadzornika srednjih šol gosp. E. Gradca, kojega je on meseca novembra 1876 c. kr. namestništvu potožil; glede na to, da naša šola ni praktična kakor dotični program tirja, in zaradi tega ne prinaša deželi one koristi, katero vsak iz med nas po pravici pričakuje; glede, da slovenska stran ni imela višjega odsedka, kakor italijanska, temu le nižjega s kojim so bili le stiri domači učenci in en dalmatince med tem ko jih je bilo na italijanski strani osem v nižjem in dvanajst v višjem odseku tedaj skupaj dvajset je kuratorija omenjeno poročilo, po kojem bi šola imela biti bolj praktična, bolj koristna in bi tudi manj stala, pri svoji se in kakor sem rekel deželnemu odboru izročil. Po istem poročilu

1. Višji odsek bi imel združiti se z enokomičnim stajališčem, kojemu bi se mogla dodati terti in sadjerejo.

2. Kmetiška šola bi imela le dva nižja praktična reda enega slovenskega enega italijanskega v koje bi se sprejemali mladenči naj manj 15 let stari.

3. Vodje praktične šole obeh redov bi imel biti ob enem tudi vodja enokomičnega stajališča, katero bi imelo vrh čega tudi svojega komikerja.

4. V dveh nižjih redih bi podučevala v dotičnem jeziku vodja in en učitelj (asistent), pa oba po enakem programu; zaradi tega bi moral učitelj znati slovenski in italijanski, da bi mogel dotične instrukcije in podučevanje vodjevo poslušati in potem po enakem načinu oni red podučevati, koji vodjevega jezika ne razumi. Ravno tako bi moral poslušati tudi vrtnar (gastaldo) podučevanje vodjevo ali učiteljevo, da bi mogel potem pri praktičnem delu njega držati se.

5. Po onem poročilu bi stroški za dotično osebstvo kmetijske šole, ki zdaj 8100 gld. na leto znašajo, do 5980 gld. znižali se, torej bi na leto prihranilo se 2120 gld.

Tako stojijo reči! Ako vi gospod napadnik hočete potrditi se do deželne pisarnice in tam dotično poročilo prebrati, se boste tega natančno prepričali. Pri istej priliki pa znate tudi povprašati po onih treh poročilih, koje sem jaz v teoretičnem in praktičnem oziru o stanu naše kmetijske šole kuratoriju podal.

V tajistih boste zapazili, da nissem nikdar slepo z Italijani potegnil, boste videli, kako hudo sem vselej za pravico in za zboljšanje naše šole ter za blagor dežele vojskoval se. Ako moj trud nij imel vselej zaželenega vspeha, treba je pomisliti, da jaz mej peterimi udi kuratorije nemam več kot en sam glas.

Menda ste vi isti mož, ki je svoj žolč tudi v št. 80 in — kakor slišim — v ene poprejšnjih števil „Slovenskega Naroda“ spljuval ter me psoval kot izdajalca domačih avstrijskih interesov, ker sem kot ud dotičnega odseka za nedomačega gospoda kot tajnika našega kmetijskega društva glasoval! Na to vam kratko odgovorim: Avstrijanec in

rodoljub sem z dušo in telesom do smrti svojega glasu nijsem še nikdar prodal in ga tudi ne bom, kadar koli gre za domovino in državo! Mandat smo imeli jaz in ona dva gospoda souda, zbrati mej 24 kandidati enega (ne terno), kateri na podlagi dotičnih sprječeval in doklad nam se zdi bolj zmožen za omenjeno službo. Jaz sem uže v prvej konferenci izjavil princip, da ima biti tajnik domač človek, ako se mej prosilci najde osoba, primerna dotičnej nalogi.

Moja dva tovarša sta se temu mojemu meceju pridružila. Ali kadar smo vse pregledali ino na tančno preiskali, tudi po privatni poti potrebna pojasnila dobili nam ni bilo mogoče na podlagi pravice in v pravem interesu naše dežele za domačini peditirati. Prisiljeni smo bili, žalibog! ptujca, Italijana, slav. odboru priporočiti. Stem smo naš mandat dovršili; definitivna volitev je občenemu zboru prihranjena, koji se bo po veliki noči sklical.

Gospod! nikar se tako ne hudujte zaradi mojega ravnanja. Ne jaz, ampak vi ste po vašem postopanju izdajavec, deželnih interesov, sovražnik naroda! Je res da so me v kuraturi za druga tri leta skorej samo Italijani izvolili in ne tudi Slovenci, kakor za pretekla tri leta, To se je zgodilo, ker ste jih vi z gerdim obrekovanjem in proti meni podkurili. Pa potolažite se! da ne dobite žolčne streslice, ter vam naznamim, da bom o priliki položil to čast, ktera mi ne prinaša, ko nehvaležnost in zgubo dragega časa. Saj sem hotel to že večkrat storiti, pa ubranili so mi visoko spoštovani gospodje.

Paletič.

Lek v ceno. — Dve Guyotovi tērni kapsuli pri vsakem obedu použiti, odlično delujo v vseh slučajih prehlada, proti kašlju, kataru, ter zdravijo bronhitis, jetiko, kakor sploh vse vrstne in pljučne bolezni. (86—1)

Vsaka sklenica ima 60 kapsul, vsled česar je cena zdravljenja, poleg katerega so pastili, ječmenovke, sirupi čisto nepotrebni, 10—20 krajcarjev vsakega dne.

Ta priredok mnogo ponarejajo, zato je velja dobro paziti na naslov sklenice, kateri ima imeti podpis gospoda Guyota v trobarvenem tisku.

Zaloga v Ljubljani: **G. Piccoli**, lekarnar.

Tuji.

17. aprila:

Evropa: Suppan iz Reke. — Dr. Luschan iz Celja.

Pri Slonu: Drenovatz, Armenyi iz Kruševca. — Meglič iz Gradca. — Rücker iz Celovca.

Dunajska borza 18 aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65	15
Zlata renta	72	85
1860 drž. posojilo	111	25
Akcije narodne banke	793	—
Kreditne akcije	213	80
London	121	70
Napol.	9	73 1/2
C. kr. cekini	5	75
Srebro	106	35
Državne marke	59	95

Trpotčev sok.

Ta neprecenljivi sok služi za zdravlilo proti bolečinam v prsih in na pljučih, proti zasliženju bronhij, kašlju, hripavici itd. Cena velike sklenice z navodom 80 kr., malej sklenice z navodom 60 kr.

Zaloga v Kranjskej: **Viktor v. Trnkočzy**, lekarničar „pri zlatem jednorogu“ v Ljubljani, na mestnem trgu št. 4. (78—6)

Prostovoljna dražbena prodaja zemljišč.

Josip Svet-ova zemljišča v Drešnji vasi pri Celji, obsegajoča več ko 47 oralov skoraj samih njiv in travnikov in **prav lep vinograd** v Kasasih se bodo pri prostovoljni sodnijski dražbi **dne 2. in 3. maja 1878**

prodajali na dvajset kosov, in sicer na zemljišču samem v Drešnji vasi.

Dražbeni pogoji leže na spregled pri c. kr. okrajni sodniji Celjski in v pisarnici g. dra. Josipa Serneca v Celji. (124—1)

Trgovina mešanega blaga.

II konkurznej masi zapuščine gosp. **J. N. Spitzky jun.** pri sv. Lenartu v slov. Goricah spada skupina manufakturnskega blaga, cenjena na 5287 gld. 46 kr. in **specerijskega**, cenjena na 1406 „ 32 „ vkup vredna 6693 gld. 78 kr.

Odbor upnikov namerava to skupino blaga potom proste prodaje proti gotovem plačilu prodati ter tudi prodajalniške prostore in stanovanje v hiši konkurzne mase v najem dati do prodaje tiste hiše.

Ponudbe se naj hitro ko mogoče masnem oskrbniku, doktorju **Jankotu Sernecu v Mariboru** storé.

Inventar se lahko pri njem, ali pri slavnej c. kr. okrožnej sodniji v Celji pogleda. (115—3)